

(สำเนา)

ที่ (สปช)๕๕๓/๒๕๕๗

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานพิจารณาศึกษาเรื่อง สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติกับการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ ในระยะเปลี่ยนผ่าน ของคณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติ พิจารณาเสร็จแล้ว

กราบเรียน ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติ ขึ้นคณะหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุม สภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๓ ประกอบด้วย

๑. ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ	๒. รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง
๓. เลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ	๔. นางกอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล
๕. นายเกริกไกร จีระแพทย์	๖. นายเข้มทัต สุขนธสังข์
๗. นายคณิศร ชุริรัง	๘. พลโท ฐิติวัจน์ กำลังเอก
๙. นางพิชฌิมพร กองสอน	๑๐. นายธรณ์ อารังนาवासวัสดิ์
๑๑. นายนิมิต สิทธิไตรย์	๑๒. นายนิรันดร์ พันทรกิจ
๑๓. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	๑๔. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์
๑๕. นายประสาร มฤคพิทักษ์	๑๖. นายพงศ์ไพบยม วาศภูติ
๑๗. นางพรรณณี จารุสมบัติ	๑๘. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป
๑๙. นางรสนา โตสิตระกูล	๒๐. นายวันชัย สอนศิริ
๒๑. นายวิทยา กุลสมบูรณ์	๒๒. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๒๓. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	๒๔. นายสุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ
๒๕. พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	๒๖. นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ
๒๗. นายอลงกรณ์ พลบุตร	๒๘. นายอำพล จินดาวัฒนะ
๒๙. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ	

ในการนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้พิจารณาศึกษารายงานของคณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล สภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ ในระยะเปลี่ยนผ่าน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว และเห็นชอบให้นำรายงานดังกล่าว บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ในวันอังคารที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เทียนฉาย กีระนันทน์

(นายเทียนฉาย กีระนันทน์)

ประธานกรรมการวิสามัญ

กิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๑

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๔-๒๖๗๒, ๐-๒๒๔๔-๒๖๘๐

โทรสาร ๐-๒๒๔๔-๒๖๗๐

สำเนาถูกต้อง

(นางนงนุช เศรษฐบุตร์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

เกตุวดี/ร่าง

จิรัชญา/พิมพ์

จงเดือน/ทาน

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง แนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม
และธรรมาภิบาลของประเทศ ในระยะเปลี่ยนผ่าน

คณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม
จริยธรรม และธรรมาภิบาล
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่ ๒๓ / ๒๕๕๗

(สำเนา)

คณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม
จริยธรรม และธรรมาภิบาล
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานการพิจารณาของคณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
กราบเรียน ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานเรื่อง “สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ” กับการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของ
ประเทศ ในระยะเปลี่ยนผ่าน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๑๒/๒๕๕๗ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม
จริยธรรมและธรรมาภิบาลขึ้น มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการกำหนดกรอบแนวทางเพื่อปฏิรูป
คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่หนึ่ง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายพลเดช ปิ่นประทีป	ประธานกรรมการ
๔. นายอำพล จินดาวัฒนะ	รองประธานกรรมการ
๕. นายไพบุลย์ นิติตะวัน	กรรมการ
๖. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	กรรมการ
๗. นางพิมพ์พร กองสอน	กรรมการ
๘. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	กรรมการ
๙. นางตรึงใจ บุรณสมภพ	กรรมการ
๑๐. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๑. นายสิน สีสวน	กรรมการและเลขานุการ
๑๒. ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
เสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายพลเดช ปิ่นประทีป)

ประธานกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

ฝ่ายเลขานุการ

โทร ๐ ๒๒๔๔ ๑๑๖๓

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๑๘๙

สารบัญ

รายงานคณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
เรื่อง แนวการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศในระยะเปลี่ยนผ่าน

๑. หลักการและเหตุผล	หน้า ๑
๒. ประเด็นการศึกษา	หน้า ๑
๓. วิธีการพิจารณาศึกษา	หน้า ๒
๔. สรุปผลการพิจารณา	หน้า ๒
๕. ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการที่นำเสนอ
สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา	หน้า ๗

ภาคผนวก

๑. สรุปสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ
๒. สรุปข้อเสนอของคณะกรรมการในสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่าง
รัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๔. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

รายงาน

คณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

พิจารณาศึกษาเรื่อง

แนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ ในระยะเปลี่ยนผ่าน

ตามที่ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติมีคำสั่ง ที่ ๑๒/๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลขึ้น มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการกำหนดกรอบแนวทางเพื่อการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษากรอบแนวทางเพื่อการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ ในระยะเปลี่ยนผ่านโดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และการทุจริตประพฤติมิชอบของประเทศอยู่ในขั้นวิกฤต ทั้งในกลุ่มนักการเมือง หน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารระดับสูง นักธุรกิจ สื่อมวลชน สถาบันศาสนา ประชาชน เกิดปัญหาสังคมมากมายที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาสังคมและความมั่นคงของประเทศ

๑.๒ มีหน่วยงานมากมายแต่แก้ปัญหาไม่ได้ การฟื้นฟูแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ ต่างคนต่างทำ ขาดทิศทาง ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความซ้ำซ้อน ขาดความต่อเนื่อง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ขาดความกล้าหาญไม่พูดความจริงทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ

๑.๓ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องปรับปรุงระบบและกลไกที่มีอยู่ เพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานและจัดกลไก กำหนดมาตรการและบูรณาการการฟื้นฟู แก้ไขปัญหา และพัฒนางานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของบุคคล องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันเพียงพอสำหรับการเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายมากขึ้นในช่วงต่อไป

๒. ประเด็นการศึกษา

ประเด็นที่ ๑ การจัดตั้งสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ให้เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นกลไกหลักที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในทุกภาคส่วนและทุกระดับในระยะยาว

ประเด็นที่ ๒ การจัดทำพระราชบัญญัติสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. โดยยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และยกเลิกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

ประเด็นที่ ๓ การสนับสนุนให้มีกระบวนการณรงค์ทางสังคม เพื่อฟื้นฟูคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลอย่างกว้างขวางและมีพลังในช่วงการเปลี่ยนผ่านประเทศช่วงปฏิรูปสู่การเมืองในระบบปกติ

๓. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ได้พิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยศึกษาจากเอกสารการวิจัย การประชุมสัมมนา สอบถามจากผู้เกี่ยวข้อง และได้ประมวลกรอบแนวคิดและแนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล จากข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยของคณะกรรมการธิการของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ทั้ง ๑๘ คณะ รวมทั้งคณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำมาพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

๔. สรุปผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดและผลการศึกษาคือ การพิจารณา ดังนี้

๔.๑ สถานการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

๔.๑.๑ สถานการณ์คุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ อยู่ในขั้นวิกฤตอย่างหนัก กระทบต่อการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของประเทศ จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูแก้ไขและพัฒนาทั้งระบบอย่างเร่งด่วน

ปัญหานักการเมืองขาดคุณธรรมจริยธรรม มีการทุจริตทั้งทางตรงและทุจริตเชิงนโยบาย โดยหลอกลวงประชาชน สังคมขาดความเชื่อมั่นในระบบการเมือง หน่วยงานภาครัฐมีปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผู้บริหารระดับสูงขาดคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ ใช้ตำแหน่งหน้าที่หาผลประโยชน์โดยมิชอบ ระบบการบริหารขาดธรรมาภิบาล ไม่ตอบสนองต่อประโยชน์สุขของประชาชน ภาคธุรกิจร่วมกับนักการเมือง ข้าราชการทุจริต ผูกขาดทางธุรกิจ เข้ามาเป็นธุรกิจการเมือง ประชาชนไม่ยึดมั่นในคุณความดี ยอมรับการทุจริตที่ตัวเองได้รับผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้น สังคมมีปัญหาครอบครัวแตกแยก ชุมชนอ่อนแอ สังคมขาดความมั่นคง ขาดผู้นำที่จะเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เกิดวิกฤตศรัทธา และนำไปสู่ความแตกแยกของคนในชาติ ประเทศไทยในสายตาชาวโลกตกต่ำด้วยปัญหาทุจริต

๔.๑.๒ การฟื้นฟู ป้องกันและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศชาติ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ปัญหาไม่ลดลงแต่กลับเพิ่มและรุนแรงมากขึ้น จำเป็นต้องมีการจัดระเบียบ การทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ให้เชื่อมโยงบูรณาการกันให้ เกิดประสิทธิผล นำไปสู่การปฏิรูปประเทศ

ประเทศไทยมีกฎหมายหลายลำดับชั้นที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทุจริต การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล หลายรัฐบาลประกาศเป็นวาระแห่งชาติ มียุทธศาสตร์ชาติ มีหน่วยงานภาครัฐ ทั้งองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานทางนโยบาย และหน่วยปฏิบัติมากมายกระจายอยู่หลายกระทรวง ทั้งด้านการปราบปรามการทุจริต การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาล รวมทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรภาคประชาชน ด้านงบประมาณมีจำนวนมากในแต่ละปี แต่อยู่ในลักษณะกระจาย กระจาย ขาดการบูรณาการเชิงป้องกัน งานซ้ำซ้อน ไม่ครอบคลุมปัญหาที่แท้จริงไม่ต่อเนื่องจึงไม่สามารถ แก้ปัญหาได้

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดและตรวจสอบคุณธรรมจริยธรรม และการ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ประกาศและเป้าหมายได้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แนวคิดในการแก้ปัญหามุ่งเน้นการใช้อำนาจทางกฎหมายละเลยมาตรการทาง สังคม

๔.๑.๓. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนาจะจัดตั้งเป็น องค์กรตามพระราชบัญญัติ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยเหตุผลบางประการจึงมีระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นมาแต่ไม่ได้มีการดำเนินการจัดตั้ง และประชุมคณะกรรมการระดับชาติ และแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติให้เป็นไปตามกฎหมาย

เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ให้มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การวิจัยจัดการความรู้ นวัตกรรม การจัดสมาชิกคุณธรรม และการประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนแต่ต้องอยู่ภายใต้แนวทางของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จึงไม่มีผลการปฏิบัติ ประกอบกับมีงบประมาณดำเนินการน้อยมาก จึงไม่สามารถบรรลุภารกิจตาม วัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์กรได้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามได้สร้างรูปแบบกระบวนการสมาชิกคุณธรรม ที่ชัดเจน การสร้างเครือข่ายทางสังคมเชื่อมโยงเครือข่ายหลายภาคส่วนหลายระดับ การจัดการองค์ความรู้ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมไว้เป็นฐานการพัฒนาต่อไป

๔.๒ แนวทางการปฏิรูปคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศ

จากการศึกษาพิจารณาพบว่าความคิดหรือข้อเสนอแนะของหลายฝ่ายทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ และโดยเฉพาะกรรมาธิการหลายคณะในสภาปฏิรูปแห่งชาติ และ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นตรงกัน

๔.๒.๑) การปฏิรูปในช่วงการจัดทำรัฐธรรมนูญ

๑) ให้จัดตั้งสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารระดับสูง กรรมการในองค์กรตรวจสอบในการใช้อำนาจรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูงในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการมหาชนและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ นักการเมืองท้องถิ่น องค์กรธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับภาครัฐ

๒) ให้สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติมีอำนาจในการสอบทาน การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล และมาตรฐานธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ และเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะได้ โดยได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย

๓) จัดระบบ แบ่งบทบาทการทำงานขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลทุกระดับเสียใหม่ ให้เชื่อมโยงกันทั้งระบบ มีเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และปฏิบัติการร่วมอย่างเกื้อกูล ทั้งองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรทางการเมือง องค์กรต่างประเทศ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่น ให้มีการแบ่งภาระหน้าที่ที่ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน และร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายใหญ่ของการปฏิรูปประเทศ

๔.๒.๒) ในช่วงระยะการเปลี่ยนผ่านจากปัจจุบันถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่จะมีขึ้นให้มีการตราพระราชบัญญัติ “สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.” ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ที่รณรงค์ทางสังคมเพื่อฟื้นฟูแก้ไข ปัญหาและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ให้เกิดผลต่อการปฏิรูปก่อนการมีรัฐบาลปกติ รวมทั้งเริ่มดำเนินการเกี่ยวกับการประสานเชื่อมโยงหน่วยงาน การกำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบสอบทานและการรายงานต่อสาธารณะ และองค์กรนี้อาจเปลี่ยนไปเป็น องค์กรตามรัฐธรรมนูญต่อไป

๔.๒.๓) ให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่สำนักงานเลขาของสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ที่จะจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ

๔.๓ สารสำคัญเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.

๔.๓.๑) ให้ยกเลิก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

๔.๓.๒) โครงสร้างและองค์ประกอบของพระราชบัญญัติสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย ๓ กลไกหลัก คือ

๔.๓.๒.๑) คณะกรรมาธิการสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมาธิการประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลผู้เป็นแบบอย่างและได้รับความเชื่อถือทรงไว้ซึ่งคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดมาตรฐาน คุณธรรมจรรยาบรรณ และธรรมาภิบาลขององค์กรและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารระดับสูง กรรมการในองค์กรตรวจสอบในการใช้อำนาจรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูงในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ นักการเมืองท้องถิ่น องค์กรธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับภาครัฐ

(๒) กำกับและสอบทานการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ กรณีมีผู้ฝ่าฝืนหรือกระทำผิดมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ตามมติของที่ประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

(๓) ดำเนินการจัดทำข้อมูลบุคคลสาธารณะให้เป็นข้อมูลสาธารณะ

(๔) ส่งเสริมให้เกิดกลไกและรูปธรรมในการส่งเสริม การสนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ที่พึงประสงค์อย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ในทุกระดับ

(๕) พัฒนาระบบและกลไกที่สำคัญเกี่ยวกับหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน

(๖) จัดระเบียบและประสานการทำงานขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้เชื่อมโยงบูรณาการกันจนเกิดประสิทธิผล

(๗) ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายทางสังคมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ที่สอดคล้องกับสังคมไทย

(๘) ดำเนินการและสนับสนุนการศึกษาวิจัย จัดการความรู้ พัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและรณรงค์เผยแพร่

(๙) เป็นผู้แทนประเทศในการติดต่อประสานงานกับต่างประเทศในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะได้รับค่าตอบแทนและผลประโยชน์เฉพาะ เบี้ยประชุมและค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ไม่มีค่าตอบแทนรายเดือน

๔.๓.๒) ที่ประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เป็นองค์กรรวมของผู้ประกอบพันธกิจด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ผู้แทนเครือข่ายของสมาชิกจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ไม่น้อยกว่า ๕๕ คน โดยต้องเป็นบุคคลที่ไม่มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการได้มาซึ่งสมาชิกสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติให้เป็นไปตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่กำหนด โดยมีประธาน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นประธานที่ประชุม การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกอาจใช้ระบบหมุนเวียนกันได้

ที่ประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) จัดทำมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารระดับสูง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการในองค์กรตรวจสอบในการใช้อำนาจรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูงในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ นักการเมืองท้องถิ่น องค์กรธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับภาครัฐ เสนอให้กรมการสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พิจารณาประกาศใช้

๒) จัดกระบวนการสอบทาน การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และประเมินผลขององค์กรและบุคคลที่กำหนดใช้ตามพระราชบัญญัติจัดให้มีการลงมติ และประกาศรายงาน ข้อมูลต่อสาธารณะ โดยได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย

๓) ปรีกษาหารือเพื่อดำเนินการหรือเสนอคณะกรรมการสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ หรือมอบให้สำนักงานเลขาธิการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติ

สมาชิกสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติจะได้รับค่าตอบแทนและผลประโยชน์เฉพาะ เบี้ยประชุมและค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ไม่มีค่าตอบแทนรายเดือน

นอกจากที่ประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติแล้วให้ปรับรูปแบบของสมัชชาคุณธรรม ของศูนย์คุณธรรมเดิม เป็นการจัดสมัชชาคุณธรรมประเทศไทยเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเครือข่าย คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งอาจมีการจัดงานสมัชชาคุณธรรมในระดับต่าง ๆ หรือประเด็นเฉพาะ ก็ได้

๔.๓.๓.๓) สำนักงานคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลแห่งชาติ

ให้สำนักงานคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลแห่งชาติ ทำหน้าที่รับผิดชอบ สนับสนุนงานด้านธุรการ และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ที่ประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ตามอำนาจหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผล รวมทั้งการจัดทำข้อมูล ข้อเท็จจริง และการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้แก่สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

ให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มาเป็นสำนักงานคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารสำนักงานคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล แห่งชาติ คณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการที่เป็นการตอบสนองต่อกรรมการ และที่ประชุมสมัชชาคุณธรรม แห่งชาติไม่เป็นการใช้อำนาจและการบริหารจัดการในรูปแบบสำนักงาน

ทุน รายได้ ทรัพย์สิน ให้ดำเนินกิจการตามพระราชบัญญัติ ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากศูนย์คุณธรรม

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้รายปี

(๓) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นทั้ง จากต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ หรือเงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๔) รายได้จากการดำเนินงาน

(๕) ดอกผลของเงินหรือสินทรัพย์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔)

๕. ข้อเสนอเพื่อการพิจารณาของที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

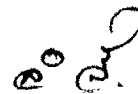
ให้ความเห็นชอบต่อแนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลประเทศไทย ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเสนอ และดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ เสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามแนวทางการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และให้มีมติคณะรัฐมนตรียกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยทันที และออกพระราชกฤษฎีกายกเลิกพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อมีพระราชบัญญัติสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. แล้ว

๕.๒ เสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อทำหน้าที่เชิงกลไกกลางในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วนทุกระดับให้เกิดการบูรณาการจนเกิดประสิทธิผลโดยเร็ว

๕.๓ การสนับสนุนและเสนอให้คณะรัฐมนตรีสนับสนุนการรณรงค์ การรวมพลังของเครือข่ายทางสังคมเพื่อการฟื้นฟู แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ลงชื่อ

(นายสิน สีสวน)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑

สรุปสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของประเทศไทย

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎของศีลธรรม

ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองด้วยหลักคุณธรรม ความดี มีความซื่อตรง โปร่งใส และมีส่วนร่วมของประชาชน

คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลจึงเป็นปัจจัยสำคัญของความมั่นคงผาสุกให้กับประเทศชาติ สังคม และประชาชน สังคมใดประเทศใดมีผู้ปกครองและประชาชนที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีการปกครองที่เป็นธรรมาภิบาล สังคมนั้นก็ย่อมเข้มแข็งอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน หากสังคมใด ประเทศใด ขาดคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล สังคมประเทศนั้นก็อ่อนแอและอาจถึงขั้นล่มสลายได้

สถานการณ์และแนวโน้มคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของสังคมไทย

ประเทศไทยพึ่งผ่านวิกฤตการณ์และต้องเข้าสู่การปฏิรูปครั้งใหญ่ สาเหตุหลักมาจากความบกพร่องทางคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของคนและองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของไทยที่สะสมมายาวนานและขยายตัวมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แพร่กระจายไปทุกวงการ ทุกระดับองคาพยพอยู่ในขั้นวิกฤต ผู้คนจำนวนมากมีแนวโน้มไม่ยึดมั่นในความดี ขาดความซื่อตรง ความรับผิดชอบ มีปัญหาทั้งในกลุ่มคนชั้นนำของสังคมและประชาชนทั่วไป โดยสามารถจำแนกสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของสังคมไทย ได้ดังนี้

ภาคการเมือง นักการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นขาดคุณธรรม จริยธรรม มีที่มาจาก การซื้อสิทธิขายเสียง ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการทุจริตทั้งทางตรงและทุจริตเชิงนโยบาย มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผลประโยชน์รัฐ แทรกแซงการบริหารของราชการ ฉ้อฉล โกงหก ประชาชนขาดความเชื่อมั่น และสถาบันต่างประเทศจัดไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเชื่อมั่นต่อนักการเมืองในระดับต่ำ

หน่วยงานภาครัฐ ปัญหาใหญ่คือการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่รักษาจริยธรรมและจรรยาบรรณระบบบริหารงานภาครัฐมีจุดอ่อน ทำให้เกิดการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องผ่านการจัดซื้อจัดจ้าง การเรียกรับประโยชน์ การซื้อขายตำแหน่ง คนดีไม่มีโอกาสเข้าสู่ตำแหน่งสำคัญ ขาดกำลังใจ และระบบการบริหารที่ไม่เป็นธรรมาภิบาล ไม่ตอบสนองต่อประโยชน์สุขของประชาชน เป็นกลไกที่มีส่วนสร้างความไม่เป็นธรรมในสังคม ดังที่เห็นได้ชัดจากการจัดลำดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทยอยู่ในลำดับรั้งท้ายและมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมากโดยต่อเนื่องมาเช่นนั้นนับสิบปี

ภาคธุรกิจ มุ่งประโยชน์ทางการค้า รวมทั้งสนับสนุนการทุจริตร่วมกับนักการเมืองและข้าราชการ เพื่อให้ได้งาน หรือกระตังใจเข้ามาเป็นนักธุรกิจการเมืองเสียเอง นอกจากนั้นยังผูกขาดธุรกิจ หลีกเลี่ยงภาษี ขาดความซื่อตรงและความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

ภาคประชาชน มีแนวโน้มการยอมรับการทุจริตที่ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้นทั้งวัยแรงงาน เด็กและเยาวชน การดำเนินชีวิตที่ติดยึดวัตถุ ความฟุ้งเฟ้อ ขาดความพอเพียง ไม่ยึดมั่นในคุณธรรมความดี ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก ชุมชนอ่อนแอและนำไปสู่ปัญหาสังคมมากมาย ทั้งยาเสพติด แม่วัยเด็กท้องไม่พร้อม การเรียนตกต่ำ ความรุนแรง อาชญากรรม ฯลฯ

สถาบันศาสนา มีคำถามเกี่ยวกับความประพฤติไม่เหมาะสมของพระนักบวชที่มีข่าวปรากฏบ่อยครั้ง ย่อหย่อนต่อการทำหน้าที่อบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม และมีปัญหาการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ขาดความโปร่งใส

สื่อมวลชน ส่วนใหญ่ถูกครอบงำหรือสั่งการจากกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจการเมือง ทำให้ไม่สามารถรักษาจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้ ไม่แสดงบทบาทในการต่อต้านทุจริต นอกจากนี้ยังมีส่วนในการมอมเมา สร้างผลกระทบด้านลบต่อคุณธรรมจริยธรรมในสังคมอย่างไม่ลืมหูลืมตา

๑. รายงานการสำรวจและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ปี ๒๕๕๑ เอแบคโพล สำรวจพบว่า ประชาชนร้อยละ ๖๓.๒ ยอมรับได้ว่ารัฐบาลทุจริตแล้ว ประชาชนอยู่ดีมีสุข ด้วยเหตุผลว่าทุกรัฐบาลมีการทุจริต มีเพียงร้อยละ ๓๖.๘ ที่ไม่ยอมรับความคิดเห็นนี้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖๕.๘ ในปี ๒๕๕๕ คนที่ไม่ยอมรับกลับลดลงเหลือร้อยละ ๓๔.๒

- ปี ๒๕๕๕ สวนดุสิตโพล สำรวจพบว่า การทุจริตของเด็กไทย ๕ อันดับแรก คือ ทุจริตการสอบ, ลักขโมย, ปลอมแปลงเอกสาร, โกงเงินเพื่อน, ละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งมีสาเหตุมาจากค่านิยมฟุ้งเฟ้อขาดการอบรมรับข่าวทุจริตมากจนไม่รู้สึกลัวผิด

- มีรายงานระบุปัญหาการรักษาคุณธรรมจริยธรรมในภาครัฐ คือ การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในทางที่ผิด หาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง และค้นพบว่าพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการอยู่ในขั้นวิกฤติ คือ ร้อยละ ๕๔ ทำงานไปวัน ๆ ตามเวลาตามหน้าที่ ร้อยละ ๒๙ ทำงานด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเท และร้อยละ ๑๗ ไม่มีความผูกพันกับงานเลย

- World Economic Forum รายงานผลการประเมินอันดับการแข่งขันในเวทีโลก ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อนักการเมืองของไทยเป็นอันดับที่ ๑๐๗ จาก ๑๔๔ ประเทศได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ประเด็นที่มีปัญหามากคือการใช้เงินผิดปกติและการติดสินบน การสูญเสียของการใช้งบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่พบว่า ดรชชนีสถานการณ์คอร์รัปชันปี ๒๕๕๗ สูงกว่าปี ๒๕๕๕ โดยร้อยละ ๗๘ ของผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจกับภาครัฐจ่ายเงินใต้โต๊ะให้ราชการเพื่อให้ได้สัญญาโดยจ่ายร้อยละ ๕๐.๘ ต้องจ่ายสูงถึงร้อยละ ๒๕ - ๓๕ ของเงินสัญญา ขณะที่ปี ๒๕๕๕ มีเพียงร้อยละ ๓๘.๕ เท่านั้น ซึ่งมูลค่าเงินใต้โต๊ะร้อยละ ๓๕ จะสูงถึง ๓.๒๙ แสนล้านบาทเท่ากับร้อยละ ๑๓.๗๕ ของงบประมาณรายจ่าย หรือร้อยละ ๒.๖๓ ของ GDP

ขณะที่คะแนนความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลในการแก้ปัญหาการทุจริตมีเพียง ๔.๔ จากคะแนนเต็ม ๑๐ และร้อยละ ๗๔ ระบุว่า การทุจริตรุนแรงกว่าปีที่ผ่านมา

ส่วนองค์การความโปร่งใสสากลได้จัดอันดับบรรณนิภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ซึ่งหมายถึงการใช้อำนาจที่ได้มาโดยหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตัว ทั้งคอร์รัปชันขนาดใหญ่ที่ผู้บริหารประเทศทำโดยได้อำนาจรัฐ และการคอร์รัปชันขนาดเล็กที่เจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและเล็กกระทำต่อประชาชน โดยรูปแบบของการคอร์รัปชัน เช่น ติดสินบน ยักยอก อุปถัมภ์ ประโยชน์ทับซ้อนเลือกปฏิบัติ เป็นต้น ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ ถึง ๒๕๕๖ ลำดับ CPI ของไทยลาลงมาโดยตลอดคือจากลำดับที่ ๗๘ ๘๐ ๘๘ เป็น ๑๐๒ ในปี ๒๕๕๖ แม้ในปี ๒๕๕๗ จะขึ้นมาเป็นลำดับที่ ๘๕ แต่คะแนนก็ยังอยู่เพียง ๓๘ จาก ๑๐๐ คะแนน

ป.ป.ช. เคยแถลงว่าการทุจริตเกิดมาก ที่เป็นคดีมีน้อยแต่เพิ่มขึ้นรวดเร็ว เช่น จากปี ๒๕๕๖ มีคดี ๔,๙๗๕ คดี เป็น ๑๑,๕๗๘ คดี ในปี ๒๕๕๐ ซึ่งเพิ่มขึ้น ๑๖๕ คดีต่อปี

เอกสารยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ ระบุว่า สำหรับประเทศไทยการทุจริตมีความเกี่ยวพันกับการทำนิติกรรมต่างประเทศ รวมทั้งการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีความเชื่อมโยงกันทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นโดยในประเทศนั้น การทุจริตมีอยู่ในทุกระดับ ตั้งแต่การเมืองในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น ระดับข้าราชการทั้งฝ่ายพลเรือน ทหาร ตำรวจ ตลอดจนการทุจริตในภาคเอกชนที่เข้ามาร่วมงานกับภาครัฐ ทั้งการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ การจัดซื้อจัดจ้าง การให้สัมปทาน การทำลายการตรวจสอบอำนาจรัฐ และการทุจริตเชิงนโยบายซึ่งการทุจริตเหล่านี้มีที่ประชาชนอยู่ในกระบวนการทุจริตด้วยอย่างใดอย่างหนึ่ง และมีแนวโน้มที่ยอมรับเรื่องการทุจริตมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ สาเหตุที่ทำให้การทุจริตยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทยประกอบด้วย ปัจจัยด้านพื้นฐาน โครงสร้างสังคมไทยมีความสัมพันธ์แบบแนวตั้งหรือระบบอุปถัมภ์ที่ติดยึดกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกลุ่มพวกพ้อง และปัจจัยด้านกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมทำให้คนไทยติดยึดกับบริโภคนิยม วัตถุนิยม ติดสบาย ยกย่องคนมีเงินมีอำนาจ ทำให้คนมีอำนาจมีอิทธิพลกระทำการทุจริต

อย่างไรก็ตามแม้ปัญหาการทุจริตจะมีมากและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น แต่ด้านหนึ่งก็มีความพยายามแก้ไขปัญหา และในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา ก็มีกระแสของความไม่พอใจของมวลชนขนาดใหญ่ต่อขบวนการทุจริตที่ไม่เกรงใจประชาชนแสดงออกอย่างชัดเจนจนนำมาสู่เหตุการณ์วิกฤติทางการเมืองในที่สุด

๒. สถานการณ์คุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยอยู่ในขั้นวิกฤติทั้งองคาพยพตั้งแต่ระดับบนสุดถึงฐานรากของสังคมตั้งเห็นได้จาก

๑) นักการเมือง ขรก. ระดับสูง และนักธุรกิจรวมหัวกันกอบโกยโกงกิน ทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบโดยใช้อำนาจหน้าที่และการแจกจ่ายผลประโยชน์แบบต่างตอบแทน ล่าสุดถึงขนาดทุจริตเชิงนโยบายและการเหิมเกริมทำการให้เป็นอุตสาหกรรม วางแผนเข้ามาลงทุนในการยึดอำนาจรัฐเพื่อกอบโกยโกงกินอย่างเป็นระบบแบบหน้าด้านๆ กล่าวโทษประชาชนแบบซึ่งหน้าจนประชาชนทนไม่ไหว ลูกขึ้นมาขับไล่จนเกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองที่ยืดเยื้อเรื้อรัง นี่คือนิยามคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในโครงสร้างส่วนบนของสังคมที่วิกฤติถึงที่สุด

๒) สถาบันหลักของสังคมและชนชั้นนำในสังคมเสื่อมคุณธรรมจริยธรรมกันมากไป ไม่สามารถเป็นแบบอย่างในการกล่อมเกลาหรือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะความซื่อตรงให้กับสังคมได้อย่างแต่ก่อน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารประเทศ นักการเมือง ข้าราชการ นักวิชาการ พระนักบวช นักธุรกิจ และสื่อมวลชน เมื่อผู้ใหญ่และผู้นำไม่สามารถเป็น Role model ที่ดีก็ทำให้กระบวนการปลูกฝังและกล่อมเกลาทางสังคมวัฒนธรรมเกิดการบิดเบี้ยวไปหมด

๓) สถาบันครอบครัวอ่อนแอ ชุมชนแตกสลายจากผลกระทบนโยบายการพัฒนาที่ขาดสมดุลเยาวชนชายหญิงของเราทั่วประเทศอยู่ในภาวะสับสนทางความคิดและพฤติกรรม แยกผิดชอบชั่วดีไม่ออก มีปัญหาสุขภาพจิต เซ็กซ์ ความรุนแรง นักเรียนวัยรุ่นตีกัน โรคเอดส์ ท้องไม่พร้อม แม่ร้ายทีน ฯลฯ เป็นลำดับที่ ๓ ของโลก

๔) สังคมมีปัญหาความไม่มั่นคง ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คดีอาญาพุ่ง นักโทษล้นคุก คนไข้ล้นโรงพยาบาล การค้ามนุษย์ คดีความมั่นคงเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ สังคมแตกแยกทางความคิด ความเชื่อทางการเมืองนำไปสู่ความรุนแรง

๕) สังคมไม่ให้คุณค่ากับ “คุณธรรมความดี” คนที่ทำความดีมีคุณธรรมมีความซื่อสัตย์ไม่ได้รับการยกย่อง เชิดชู และอาจถูกมองว่าเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญา ไม่เท่าทันคนอื่น คนกลับยกย่องผู้มีอำนาจ มีเงินโดยไม่ดูว่าเงินและอำนาจเหล่านั้นมาจากการทุจริตทำให้คนไทยมีแนวโน้มค่านิยมเปลี่ยน พฤติกรรมเปลี่ยน คนไม่นิยมการทำความดี

ผลการสำรวจของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับนิด้าโพลในเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ พบว่า ประชาชนเห็นว่าปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นปัญหาใหญ่สุดของสังคมไทยในปัจจุบัน คือ

ร้อยละ ๕๐.๖๘ ความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน

ร้อยละ ๑๔.๙๕ การเสียสละ แบ่งปัน ขาดน้ำใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

ร้อยละ ๑๒.๔๗ ขาดความสามัคคี ปองตอง รักใคร่ กลมเกลียว เกิดความขัดแย้งในสังคม

ร้อยละ ๗.๙๙ ขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และประเพณีศีลธรรมอันดีงาม

ร้อยละ ๔.๔๘ ไม่รักษากฎหมาย ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบ ต่อสังคม

ร้อยละ ๑.๒๐ ไม่ละอายและเกรงกลัวต่อบาป

ร้อยละ ๗.๗๕ อื่น ๆ ขาดสติ ไม่รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมไทย

ไม่รู้จักการให้อภัยกันและกัน ขาดความอดทนอดกลั้น ไม่มีความยุติธรรม

ใช้อำนาจในทางที่ผิด ฯลฯ

และประชาชนร้อยละ ๙๑.๒๑ เห็นว่า มีความสำคัญต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเร่งด่วนมากถึงมากที่สุด แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงคิดว่าสถานศึกษา และองค์กรภาครัฐควรมี

บทบาทหลักในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ยังไม่เห็นหรือไม่ให้ความสำคัญกับบทบาทของตนเองหรือองค์กรภาคประชาชนในการรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๓. ระบบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล และการแก้ไขปัญหาการทุจริต

๓.๑ นโยบายและมาตรการ

ตามกฎหมายประเทศไทยมีกฎหมายหลายลำดับชั้นที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันตั้งแต่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การตรวจเงินแผ่นดิน การป้องกันการฟอกเงิน กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา การจัดซื้อจัดจ้าง รวมไปถึงการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ประมวลจริยธรรม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และกฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ มากมาย

ด้านนโยบาย หลายรัฐบาลประกาศแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นวาระแห่งชาติมีแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ นโยบายเศรษฐกิจพอเพียง แผนฟื้นฟูคุณธรรมจริยธรรมฯ ซึ่งแต่ละนโยบายหรือแผน มีทั้งการวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดวิสัยทัศน์ รวมถึงวัตถุประสงค์ยุทธศาสตร์และมาตรการต่างๆ มากมาย กำหนดแผนการและหน่วยงานการรับผิดชอบชัดเจน

๓.๒ กลไกและสำคัญในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนา

เรามีหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตมากมายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรภาคประชาชน ซึ่งมีทั้งบทบาทในการส่งเสริม ในการป้องกัน ในการแก้ไขและการบังคับใช้กฎหมาย และการจัดการตรวจสอบ ซึ่งแต่ละองค์กรมีหน้าที่แตกต่างกันบ้าง เหมือนกันบ้าง ซ้ำซ้อนกันบ้าง เช่น องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานสิทธิมนุษยชนฯ ซึ่งส่วนใหญ่มีบทบาทเน้นเกี่ยวกับปัญหาทุจริต

หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) การสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนองค์กรที่เน้นเรื่องการส่งเสริม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ คณะกรรมการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาราชการพลเรือน กรมการศาสนา ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และรวมถึงหน่วยงานย่อยของกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจ ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล อีกมากมายเป็นศูนย์ราชการไทยใสสะอาด

ภาคเอกชนเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เช่น องค์กรสาธารณประโยชน์ มูลนิธิ สมาคม โครงการของภาคธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่จำนวนมาก

ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน เป็นองค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบ เช่นมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด เครือข่ายองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ACT) สำนักข่าวอิสระ องค์กรตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ (ภาคประชาชน) ฯลฯ

๓.๓. งบประมาณและทรัพยากร

ยังไม่เคยมีหน่วยงานใดวิเคราะห์ถึงงบประมาณและทรัพยากรในแต่ละปีที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล รวมถึงการป้องกันแก้ไขในปัญหาการทุจริตทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน แต่หากพิจารณาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงบด้านการสนับสนุนกิจกรรม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ งบการบริหารจัดการและดำเนินการ และงบด้านบุคลากรทั้งที่ต้องจ่ายเป็นตัวเงิน และจำนวนมูลค่าจากจิตอาสา และอาสาสมัคร รวมทั้งภาคจากภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม แล้วในแต่ละปีน่าจะมีมูลค่ามากมาย

๔. ผลสัมฤทธิ์ของการแก้ไขปัญหา

หากพิจารณาถึงการมีกฎหมายนโยบาย มาตรการยกระดับ มีองค์กรหน่วยงานหลักภาคส่วนหลายระดับ และงบประมาณมากมาย ผลของการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล รวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริต แล้วคือว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะคุณธรรมจริยธรรมในสังคมยังไม่ดีขึ้นแต่มีผลแนวโน้มที่เลวร้ายมากขึ้น ขณะที่การทุจริตมีแนวโน้มมากขึ้นเช่นกัน

เอกสารยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามทุจริตระยะที่ ๒ ระบุว่าปัญหาการทุจริตของสังคมไทยเป็นปัญหาเรื้อรัง และนับวันจะทวีความรุนแรง และซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาประเทศ แม้ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยทั้งภาครัฐได้พยายามดำเนินการหลายอย่าง แต่ปัญหายังไม่ลดลง ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากการทำงานที่ไม่ได้บูรณาการความร่วมมือกันทำให้ทำงานได้ไม่เต็มที่ ขาดความเข้มแข็ง

หากวิเคราะห์ตามข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการแก้ไขปัญหาการทุจริตไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพเท่าทันกับปริมาณและความซับซ้อนของปัญหาที่เพิ่มขึ้น ทั้งสาเหตุจากการออกแบบบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ซ้ำซ้อนกัน การพิจารณาขาดการบูรณาการและความร่วมมือทำให้เกิดผลการแก้ไขปัญหาไม่ครอบคลุมทั้งระบบ

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านของสังคมไทยภายใต้การปกครองและบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และกลไกอำนาจรัฐทั้งห้านั้น มีช่วงเวลาการทำงานเพียงระยะสั้นๆ หากปล่อยเรื่องนี้เรื่อยไปจนกระทั่งหมดเวลา ประเทศจะยังคงมีความเสี่ยงอย่างมากที่จะวนไปสู่สถานการณ์วิกฤตด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลแบบเดิมๆ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องปรับปรุงระบบและกลไกเสียก่อน เพื่อวางโครงสร้างพื้นฐาน และบูรณาการงานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของบุคคล องค์กร และสถาบันต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็ง และมีภูมิคุ้มกันเพียงพอสำหรับการเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายมากขึ้นในช่วงต่อจากนั้น

๕. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ก่อนมาเป็นองค์การมหาชน ศูนย์คุณธรรมเคยได้รับการเสนอให้เป็นองค์กรตามพระราชบัญญัติ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม แต่ไม่สำเร็จเนื่องจากบางองค์กรไม่เห็นด้วย เมื่อจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนต้องทำงานให้สอดคล้องกับกรอบแนวทางของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติซึ่งมีงบประมาณและบุคลากรน้อย แต่ที่ผ่านมามีบทบาทสำคัญในการเชื่อมประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาครธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ทำให้เกิดเครือข่ายขับเคลื่อนคุณธรรมในภาคส่วนต่างๆ เช่น เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายชุมชน เครือข่ายศาสนา เครือข่ายสื่อมวลชน เครือข่ายภาคธุรกิจ เครือข่ายภาครัฐ ศูนย์คุณธรรมได้พิจารณากระบวนการสมัชชาคุณธรรมมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จัดสมัชชาคุณธรรมระดับชาติ และสมัชชาคุณธรรมระดับพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดองค์ความรู้ กระบวนการเชื่อมโยง และนโยบาย คือแผนความซื่อตรงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นแผนร่วมของทุกภาคส่วนร่วมกันพัฒนาและดำเนินการ นอกจากนี้ยังพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในระดับและมิติต่างๆ สนับสนุนให้เครือข่ายต่างๆ ไปดำเนินการส่งเสริมและขยายผลงานของศูนย์คุณธรรมทำให้เกิดความคิดริเริ่มใหม่ๆ ในองค์กรต่างๆ เช่น โรงเรียนคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม ฯ

ภาคผนวก ๒

สรุปข้อเสนอของคณะกรรมการธิการ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

คณะกรรมการได้รวบรวมพิจารณาข้อเสนอของคณะกรรมการ ธิการ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสภา ยกร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอของกรรมการธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

ในด้านธรรมาภิบาล “จัดตั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและธำรง รักษาจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน เรียกว่าคณะกรรมการจริยธรรมและ ธรรมาภิบาลแห่งชาติ มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบและกลไกสำคัญเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน. สร้างกลไกและกระบวนการที่โปร่งใสในการสรรหา และคัดกรองคนเข้าสู่ตำแหน่งทุกระดับ และทุกประเภท ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งมั่น ทำงานให้เต็มประสิทธิภาพ และให้มีการตรวจสอบลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมและธรรมาภิบาล อย่างร้ายแรง. รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แทรกแซงหรือใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมในการให้คุณ ให้โทษแก่ข้าราชการ โดยเด็ดขาดและไม่ชักช้า”

ข้อเสนอของกรรมการธิการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและศาสนา

เสนอให้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐ ต้องเป็นแบบอย่าง ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม ประชาชนตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่ง รัฐส่งเสริมการเรียนรู้ค่านิยมที่พึงประสงค์ ยกย่องผู้ประพฤติดี รังเกียจคชชั่ว รัฐสนับสนุนการผลิต จัดสรรเวลาเผยแพร่สื่อสร้างจิตสำนึกคุณธรรม”

ข้อเสนอกรรมการธิการปฏิรูปการเมือง

ด้านปฏิรูปโครงสร้างอำนาจทางการเมืองและองค์กรอิสระ เสนอให้ “จัดตั้งองค์กรอิสระประเมินผล เพื่อเป็นกลไกกลางในการทำหน้าที่สรรหาบุคคลดำรงตำแหน่งระดับสูง และติดตามประเมินผล ให้มีองค์กรตรวจสอบจริยธรรมพรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่ง ”

ข้อเสนอกรรมการธิการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ในด้านการสร้างเสริมความเป็นพลเมือง เสนอให้ “มีเป้าหมายเพื่อความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มี ชีวิตที่สมดุล ทั้งความดีงาม-ความซื่อสัตย์สุจริต-ความมีเหตุผล-ความมีสำนึกต่อส่วนรวม”

ข้อเสนอของกรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

ในด้านระบบการเงิน สถาบันการเงินและตลาดทุน เสนอให้ “รัฐต้องจัดให้มีการกำกับดูแลระบบสถาบันการเงินที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ในด้านความจำเป็นในการดำรงอยู่-การแข่งขันที่เป็นธรรม-เป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน-ธรรมาภิบาล”

ข้อเสนอของกรมการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

ในด้านเศรษฐกิจภายใน เสนอให้ “สนับสนุนหลักนิติธรรม คุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลและซัจด์ทุจริต”

ข้อเสนอของกรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข

เสนอให้ “รัฐต้องคุ้มครองผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข ผู้ให้บริการสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรม”

ข้อเสนอกรมการปฏิรูปสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

เสนอให้ “ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนด้านจริยธรรมและกลไกกำกับตัวเอง. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของสื่อและผู้ใช้สื่อ”

ข้อเสนอของกรมการปฏิรูปสังคม

ในด้านหน้าที่พลเมือง เสนอให้ “ทุกคนมีหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงาม สถาบันครอบครัวมีหน้าที่พัฒนาสมาชิกให้เป็นพลเมืองดี”

ข้อเสนอของกรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เสนอให้ “มีมาตรการกำกับคุณสมบัติให้นักการเมืองมีคุณธรรมจริยธรรม การบริหารราชการต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่ง”

ข้อเสนอของอนุกรมการยกย่องรัฐธรรมนุญ

ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและกลไกตรวจสอบโดยประชาชน เสนอให้มี “สภาจริยธรรมแห่งชาติ เป็นองค์กรส่วนกลาง ประกอบด้วย ๔๕ คน วาระการทำงาน ๒ ปีมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบจริยธรรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูง เมื่อมติในเรื่องใด จะไม่นำไปสู่การดำเนินคดีในชั้นศาล แต่จะมีการประกาศต่อสาธารณะให้รับทราบโดยทั่วไปและถูกบันทึกมติสภาไว้ใน

ประวัติผู้ถูกตรวจสอบ ซึ่งให้มีผลต่อการพิจารณาเข้าสู่ตำแหน่งของรัฐได้ ให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยธุรการ”

ข้อเสนอของอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ด้านมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสนอให้ “ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทุจริตทั้งระดับจังหวัดและระดับชาติ และให้มีสมาชิกคุณธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีที่มาจากบุคคลผู้ได้รับความเชื่อถือไว้ซึ่งจริยธรรมอันดี ทำหน้าที่ส่งเสริมจริยธรรมในทุกระดับตั้งแต่การศึกษาชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้นอกหลักสูตร กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกตำแหน่งและผู้บริหารระดับสูง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเป็นผู้ได้ส่วนการกระทำผิดจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวและเปิดเผยต่อสาธารณชน และเสนอให้มีการตรวจสอบได้ ”

๑๖๖

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๐

เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ
เกิดประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรม
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คุณธรรม” หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม
เป็นเครื่องประดับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิด
ความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน และเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้
เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

“จริยธรรม” หมายความว่า กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้
สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี
ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ”

ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
- (๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรอง

ประธานกรรมการคนที่สาม

(๕) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการ

(๖) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ

(๗) ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นกรรมการ

(๘) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ

(๙) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ความสามารถและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงวัฒนธรรม เป็นเลขานุการหนึ่งคนและผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

ข้อ ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ ๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย

(๓) เสนอแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ

(๔) ประสานนโยบายและแผน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยที่เสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) กำหนดมาตรการในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย

(๗) กำหนดกรอบและแนวทางในการประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

(๘) เชิญข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริง รวมทั้งเรียกเอกสารจากหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๐) ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๙ ในการดำเนินการตามระเบียบนี้ คณะกรรมการอาจเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณามอบหมายให้ส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติการกิจตามระเบียบนี้ก็ได้

ข้อ ๑๐ ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยเสนอคณะกรรมการ

(๒) ส่งเสริม จัดทำและประสานแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยร่วมกับหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๓) สนับสนุนการฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้อง

(๔) ประสาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผน แผนงานและโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย

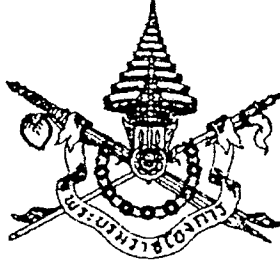
(๕) ปฏิบัติกรณอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๒ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศูนย์คุณธรรมขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“คุณธรรมความดี” หมายความว่า สภาพคุณงามความดีที่สังคมไทยพึงยึดถือ เพื่อสร้างประโยชน์สุขของปวงชน

“ศูนย์” หมายความว่า ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการศูนย์

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างศูนย์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การมหาชนขึ้น เรียกว่า “ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)” เรียกโดยย่อว่า “ศคธ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Moral Promotion Center (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “MPC”

มาตรา ๖ ให้ศูนย์มีที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และอาจตั้งสำนักงานสาขาได้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา ๗ ให้ศูนย์มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมพลังของกลุ่มหรือเครือข่ายทางสังคม และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมถึงการจัดประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติที่สอดคล้องกับแนวทางหรือกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย ค้นคว้า พัฒนาองค์ความรู้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ รวบรวมองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ บริหารจัดการความรู้ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมความดี และเป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของการประพฤติปฏิบัติดีของบุคคลและการเป็นคนดีของสังคม

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและนวัตกรรมในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมความดีในรูปแบบต่าง ๆ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ และการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทางสังคม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณธรรมความดี

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้ศูนย์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมทุกประเภทผูกพันทรัพย์สิน ตลอดจนทำนิติกรรมอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของศูนย์

(๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๔) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านคุณธรรมความดีและการดำเนินงานของศูนย์

(๕) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๖) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์

การเข้าร่วมทุนตาม (๕) และการกู้ยืมเงินตาม (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒

ทุน รายได้ และทรัพย์สิน

มาตรา ๙ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของศูนย์ ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๓๙

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม

(๓) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๕) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของศูนย์

การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๓) จะต้องไม่กระทำในลักษณะที่ทำให้ศูนย์ขาดความเป็นอิสระหรือความเป็นกลาง

มาตรา ๑๐ บรรดารายได้ของศูนย์ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นหรือสมควร ศูนย์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจนำรายได้ของศูนย์ในจำนวนที่เห็นสมควรส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ให้อสังหาริมทรัพย์ซึ่งศูนย์ได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของศูนย์เป็นกรรมสิทธิ์ของศูนย์

ให้ศูนย์มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของศูนย์

มาตรา ๑๒ การใช้จ่ายเงินของศูนย์ ให้ใช้จ่ายไปเพื่อกิจการของศูนย์โดยเฉพาะ การเก็บรักษาและเบิกจ่ายเงินของศูนย์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การบริหารและการดำเนินกิจการ

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม ด้านการบริหาร หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสามคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม ด้านการบริหาร

หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์ โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีใช้ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำร่วมอยู่ด้วย ไม่น้อยกว่าสามคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำรงตำแหน่งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๗ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ และไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับศูนย์
- (๗) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับศูนย์ หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของศูนย์หรือขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของศูนย์ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้แทนของศูนย์ในการเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นตามมาตรา ๘ (๕)

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่กรรมการชาวต่างประเทศซึ่งศูนย์จำเป็นต้องแต่งตั้งตามข้อผูกพันหรือตามลักษณะของกิจการของศูนย์

มาตรา ๑๕ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการ หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวาระหนึ่ง และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลศูนย์ให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของศูนย์
- (๒) อนุมัติแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณประจำปีของศูนย์
- (๓) ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดเก็บและอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการของศูนย์
- (๔) ดูแลฐานะและความมั่นคงทางการเงิน ให้ความเห็นชอบรายงานการเงินพิจารณารายงานของผู้ตรวจสอบการเงิน และวางระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือข้อห้ามทางการเงิน
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้ทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านคุณธรรมความดีและการดำเนินงานของศูนย์
- (๖) จัดตั้งและยุบเลิกสำนักงานสาขาของศูนย์ในกรณีที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์ และกำหนดวิธีการบริหารงานของสำนักงานสาขาของศูนย์ดังกล่าว
- (๗) ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการและผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
- (๘) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับศูนย์ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (ก) การบริหารงานทั่วไปของศูนย์ การจัดแบ่งส่วนงานของศูนย์ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
 - (ข) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง
 - (ค) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การประเมินผลงาน การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง
 - (ง) การบริหารและการจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของศูนย์ รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ
 - (จ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

(ฉ) ขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
(ช) การสรรหา การแต่งตั้ง และการถอดถอนผู้อำนวยการ การปฏิบัติงานของ
ผู้อำนวยการ และการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน

(๙) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคุณย์
ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญตาม (๘) (ง) ต้องเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุม
เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง หรือโดยอ้อม
ในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
และให้ที่ประชุมพิจารณาว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุม หรือจะมีมติ
ในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านที่เป็น
ประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคุณย์เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ
และคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานจะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย
ในกิจการที่กระทำกับคุณย์ หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของคุณย์ หรือขัดหรือแย้งกับ
วัตถุประสงค์ของคุณย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย
ให้เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้แทนของคุณย์ในการเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นตามมาตรา ๘ (๕)

การประชุมคณะอนุกรรมการและคณะทำงานให้นำมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประธานอนุกรรมการ
และอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้ศูนย์มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง

คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสรรหา แต่งตั้ง และถอดถอนผู้อำนวยการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการที่มีอาวุโสตามลำดับปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่ศูนย์ได้เต็มเวลา และต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของศูนย์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๔ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)

มาตรา ๒๔ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ

(๔) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๓

มติของคณะกรรมการให้ผู้อำนวยการออกจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่โดยไม่นับรวมตำแหน่งผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของศูนย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของศูนย์ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอเป้าหมาย แผนงาน และโครงการต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ บรรลุวัตถุประสงค์

(๒) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของศูนย์ รวมทั้งรายงาน การเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนการเงินและงบประมาณของปีต่อไปต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานของศูนย์ ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ต่อคณะกรรมการ

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของศูนย์

มาตรา ๒๗ ผู้อำนวยการมีอำนาจ

(๑) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เพื่อเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานของผู้อำนวยการตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

(๒) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการ กำหนด

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย มติของ คณะรัฐมนตรี และระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของศูนย์ เพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบหรือ ข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมใดที่ผู้อำนวยการหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือ ข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดย่อมไม่ผูกพันศูนย์ เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของ ผู้อำนวยการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔

ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์

มาตรา ๓๐ ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์มีสามประเภท คือ

(๑) เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง ได้แก่ ผู้ซึ่งปฏิบัติงานโดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงบประมาณของศูนย์

(๒) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ซึ่งศูนย์จ้างให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญโดยมีสัญญาจ้าง

(๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมาปฏิบัติงานของศูนย์เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๓

มาตรา ๓๑ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่ศูนย์ได้เต็มเวลา

(๔) มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของศูนย์

(๕) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับศูนย์

(๗) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗)

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างชาวต่างประเทศซึ่งศูนย์จำเป็นต้องจ้างหรือแต่งตั้งตามข้อผูกพันหรือตามลักษณะของกิจการของศูนย์

มาตรา ๓๒ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) เกาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๑

(๔) ถูกให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินผลงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับ

(๕) ถูกไล่ออกหรือปลดออก เพราะผิดวินัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของศูนย์ รัฐมนตรีอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนอื่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของศูนย์เป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น และมีข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ เป็นการชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงาน ไปปฏิบัติงานใด ๆ และให้นับระยะเวลาระหว่างที่มาปฏิบัติงานในศูนย์สำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานในศูนย์ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานเดิมไม่ต่ำกว่า ตำแหน่งและเงินเดือนเดิมตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ

หมวด ๕

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลงานของศูนย์

มาตรา ๓๔ การบัญชีของศูนย์ ให้จัดทำตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของศูนย์ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ศูนย์จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและ ทรัพย์สินของศูนย์ โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะหว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

เพื่อการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของศูนย์ สอบถามผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง หรือบุคคลอื่น และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของศูนย์เป็นการเพิ่มเติมได้ ตามความจำเป็น

มาตรา ๓๖ ให้ศูนย์ทำรายงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีทุกสิ้นปีงบประมาณรายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของศูนย์ในปีที่ล่วงมาแล้ว บัญชีทำการ พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานของศูนย์ให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ สร้างความรับผิดชอบและความเชื่อถือแก่สาธารณชนในกิจการของศูนย์ ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าและการตรวจสอบการดำเนินงานของศูนย์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ และแผนงานที่ได้จัดทำไว้ ให้ศูนย์จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่นานกว่าสามปี

การประเมินผลการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำโดยสถาบัน หน่วยงาน องค์กร หรือคณะบุคคลที่เป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีการคัดเลือกหรือแต่งตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์จะต้องแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ในด้านประสิทธิภาพ ในด้านการพัฒนาองค์กร และในรายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการจะได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น

ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นเป็นการเฉพาะกาล คณะกรรมการจะจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นครั้งคราวตามมาตรานี้ด้วยก็ได้

ให้ศูนย์รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการด้วย

หมวด ๖

การกำกับดูแล

มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการของศูนย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ นโยบายของรัฐบาล และมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับศูนย์ เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ศูนย์ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของศูนย์ที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ นโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับศูนย์ ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๙ เมื่อพระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่ออนุมัติให้มีการโอนบรรดาอำนาจ หน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) เฉพาะในส่วนของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมที่มีอยู่ในวันที่ พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไปเป็นของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรมประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือ จริยธรรม ด้านการบริหาร หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์ เป็นประธาน กรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ ต่อกิจการของศูนย์ เป็นกรรมการ และให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๑ เป็นกรรมการและ เลขาธิการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้ บังคับ

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามพระราชกฤษฎีกานี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการ ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม มีสิทธิขอเปลี่ยนไปเป็น เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์

เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งซึ่งสมัครใจเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ ให้แจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๐ กำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

การเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ไม่ถือเป็นการออกจากงาน เพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง

การจะบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้ดำรงตำแหน่งใดให้เป็นไปตาม อัตรากำลัง คุณสมบัติ และอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๐ กำหนด ซึ่งจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับโครงสร้างและอัตรากำลังของศูนย์ที่จะมีขึ้นด้วย และจะต้องได้รับ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนหรือสวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไม่น้อยกว่าที่เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างผู้นั้นเคยได้รับอยู่แล้ว ทั้งนี้ โดยผู้นั้นต้องผ่านการคัดเลือกและประเมินผลตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๐ กำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับ หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

การบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างที่ผ่านการคัดเลือกและประเมินผลเป็นเจ้าหน้าที่หรือ ลูกจ้างของศูนย์ ให้มีผลในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาการทำงานสำหรับคำนวณสิทธิประโยชน์ตามข้อบังคับ ของคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดิน เชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ผู้ใดเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือ ลูกจ้างของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ประสงค์จะให้นับเวลาการทำงานในขณะที่เป็นเจ้าหน้าที่หรือ ลูกจ้างต่อเนื่องกับเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้มีสิทธิ กระทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้กำหนด

มาตรา ๔๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของศูนย์ ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้นำระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของสำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขอบวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ที่จะเป็นของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินภารกิจด้านการส่งเสริมและสนับสนุนคุณธรรมความดีภายใต้บริบทของสังคมไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสม และมีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ บริหารจัดการความรู้ด้านคุณธรรมความดี ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและนวัตกรรมในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมความดีในรูปแบบต่าง ๆ สมควรจัดตั้งศูนย์คุณธรรมขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความอิสระ คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้